

PASTER PYPE EN ZIJN TIJD 1854-1926

DEEL VI

DE SOCIALE HERVORMING

In 1894 stichtte Paster Pype met enkele van zijn naaste medewerkers de Vrije Vissersgilde „'t Zal wel gaan”, waar de vissers konden verpozen bij pot en pijp, waar voordrachten, lessen, toneelavonden en zo meer gegeven werden, en waarvan „Menhère Herrie” telkens de luimige ziel was.

De eerste artikelen van het reglement luiden als volgt:

Art. 1: Er is een gilde ingericht voor de vissers. Zij draagt de naam Vrije Vissersgilde „'t Zal wel gaan”. Zij is gevestigd St.-Franciscusstraat te Oostende in een gebouw voor haar en door haar gebouwd.

Art. 2: De Vrije Vissersgilde „'t Zal wel gaan” heeft tot doel het welzijn van de vissers te betrachten. Zij omvat de visser gans en geheel, in zijn godsdienstige en zedelijke gevoelens, in zijn geldelijke belangen, in zijn bedrijf, zijn huisgezin, zijn maatschappelijke belangen, zijn vermaak, enz.

Art. 3: Er bestaat in die Gilde:

- a) een kas tegen ongelukken op zee
- b) een pensioenkas
- c) een spaarkas.

De eerste hoofdman was Jaak Degraeve, en na zijn dood werd de gilde voorgezeten door Mr. August Hamman.

In 1894 werd de vlag van de „Vrije Vissersgilde” ingehuldigd. Voor die gelegenheid werd een grote stoet op touw gezet. Erevoorzitter van de Gilde, Baron Ruzette, Gouverneur van de Provincie West-Vlaanderen heeft daaraan deelgenomen.

Uit dit alles valt uit te maken dat de E.H. Paster Pype steeds begaan was met het lot en het leven van zijn vissers, in welk lokaal hij uren heeft versleten en waar hij zich gelukkig voelde tussen zijn volk.

OP 1 APRIL 1894 LAS MEN IN „LA FEUILLE D'OSTENDE”: „'T ZAL WEL GAAN”

De bijeenkomst in het nieuw lokaal van de Gilde „'t Zal wel gaan” was buitengewoon. De aanwezigen waren o.a. E.H. Deken, de heren Carbon, Elleboudt, Notebaert en al de leden van het bestuur. De zaal was stampvol met vissers.

Het toneel en het muzikale gedeelte van het feest werden verzorgd door de liefhebbersgroep „De Zeesterre”. Overal waar toewijding vereist was trof men ze aan.

Wanneer de aalmoezenier E.H. Pype de vissers toesprak over hun beroepsplichten, barstte de zaal los in geestdriftige vreugdekreten en herhaalde heilwensen bij het aangekondigde binnentreden van Mgr. Vanderstappen, hulpbisschop van Mechelen. Monseigneur was te Oostende aangekomen om de volgende dag het Vormsel toe te dienen. Hij nam het woord en met een gloedvolle stem, recht uit het hart, richtte hij zich tot de vergadering: „Straks ontmoette ik op de zeedijk uw waardige en beste aalmoezenier. Van hem vernam ik dat de „keur” van de vissers deze avond bijeenkwamen om haar jaarlijks feest te vieren. Ik vroeg hem onmiddellijk toelating om te mogen komen en, vrienden, hier ben ik dan, gelukkig in uw midden te zijn. Op deze buitengewone vergadering, breng ik mijn hartelijke groeten van genegenheid, mijn bisschoppelijke zegen en mijn wensen van welzijn en geluk voor de Oostendse vissers. Ik verneem dat M. Baron de Ruzette, U deze avond een medaille schenkt om uit te reiken aan de oudste visser van de Gilde. Welnu, laat me toe het te zeggen: U allen zal ze dragen, ik schenk ze aan U allen. Dat uw vlag, de vlag van de Gilde vooraan treedt. Zij zal ze dragen, in haar vereer ik U allen”.

Een ware ovatie van jubelkreten beantwoordde deze zeer sympathieke woorden.

E.H. PYPE NATUURVORSER EN GELEERDE

De ontwikkeling en verheffing van de vissersbevolking, niet alleen van Oostende, maar van heel de Vlaamse kust bleef immer het doel van Paster Pype. Zijn leven lang heeft hij de verbetering van de maatschappelijke stand van de zeelieden nagestreefd, veel heeft hij bekomen om het zeevissersbedrijf ten bate van de vissers te verbeteren. Als een ernstige wetenschapsmens en techniek deed hij zich eveneens gelden.

Hij doorkruiste de Noordzee van de Vlaamse kust tot IJsland, van Schotland tot Noorwegen en van Denemarken tot Engeland.

Hij bezocht de inrichting van de vreemde havens, bestudeerde de bouw van de vissersvaartuigen, hun gereedschap, de samenstelling en werkwijze van de netten, kortom, hij heeft heel het vissersbedrijf onderzocht, vergeleken en haalde er het beste uit ten voordele van de Vlaamse zeevissers.

In talloze peilingen heeft hij de zeebodem onderzocht, vele duizenden vissen heeft hij opengesneden, om aan de hand van het in hun maag besloten voedsel hun levenswijze te ontleden. In aansluiting met het werk van Prof. Gilson heeft hij het plankton, de diatomieën bestudeerd, om de verplaatsing van deze uiterst kleine zeediertjes, en bijgevolg de verhuizing van de vissoorten vast te stellen (dat alles ten bate van het productieapparaat).

In zijn vrije tijd had Paster Pype nog eigen werk. Toen greep hij een pen en liet zijn ervaringen langs het geschreven woord aan zijn vissers kennen.

Van de hand van E.H. Pype verschenen:

- 1) In 1890: „Een boekje voor de Visschers en de Visschersscholen” (Neyts Oostende), dat onder de nederige titel allerlei kennis aangeeft over zeevaart, visgronden en vissen.
- 2) Vanaf 1909 tot 1914 talrijke bijdragen in het vakblad „De Vlaamse Zeevisscher” en dit onder de deksnaam „Zeeman”.
- 3) In 1911 een omvangrijk werk „Over Visserij” (Nederlandse boekhandel) waarin de schrijver het heeft over gronden, tijden, vissen en visserij.
- 4) In 1912 een boek „Over motoren” (Buych Gent). Een warm pleidooi voor de uitbreiding en een duidelijke uiteenzetting van het hanteren van de motoren aan boord van de visvloepen.
- 5) „Een kerkeboek voor Zeelieden” (Elleboudt-Oostende). Een gebedenboek voor vissers en vissersgezinnen.

Paster Pype's schranderheid blijkt nog uit het feit dat hij bij zijn vissersschool een voornaam laboratorium wist in te richten, waar, met het oog op het innemen en bewaren van vis, wetenschappelijke proefnemingen gedaan werden. Hij heeft ook een uiterst merkwaardig museum tot stand gebracht, waar, naast alle vissoorten en schelpen van de Noordzee, alle bijzonderheden en herinneringen uit zeebedrijf en zeereizen uitgesteld zijn.

(Vervolg volgende week)

Archief E. Vanalderweireldt
bewerkt door
Martine Vandenberghe.

Niets van deze tekst
of foto's
mag overgenomen worden
zonder schriftelijke toelating
van de uitgeefster.